

Het invoeren van een koningin (2)

door Henk van der Kammen

Wanneer een imker een volk een nieuwe koningin wil geven, zal hij er acht op moeten slaan dat aan enkele voorwaarden wordt voldaan.

Geen koningin: De imker moet zeker weten, dat er in het volk geen koningin aanwezig is. Als hij hieraan twijfelt, kan hij een raam met open broed uit een ander volk inhangen. Als de bijen redcellen aan gaan zetten weet hij zeker dat het volk moerloos is.

Geen redcellen: Redcellen moeten voor het inbrengen van een nieuwe koningin verwijderd worden. Er mogen geen koninginncellen aanwezig zijn en het is aan te raden om geen koningin op open broed in te voeren.

Wel dracht: De imker die een nieuwe koningin in wil voeren heeft geluk als er op dat ogenblik goed gehaald wordt. Bij goede dracht gaat het invoeren beter dan wanneer er bijna niets te halen is. Mocht er geen dracht zijn, dan is het aan te raden om enkele dagen voor de operatie de bijen wat te voeren.

Tijd van 't jaar: Ook de tijd van het jaar speelt een belangrijke rol. In het voorjaar kan men zonder veel problemen een koningin invoeren. Vanaf de zwermtijd gaat het minder gemakkelijk. Zijn echter, na de darrenslacht, de darren uit het volk verdwenen dan gaat het weer beter. Volken waarin laat in het seizoen een koningin is ingevoerd komen soms moerloos de winter uit. Het lijkt daarom beter om na de maand augustus geen koninginnen meer in te voeren, maar zijn toevlucht te nemen tot het verenigen van volken.

Leeftijd koningin: Een jonge koningin die al enige tijd aan de leg is zal eerder worden geaccepteerd dan een koningin die net met haar legactiviteiten is begonnen.

Geen zwermneigingen: Het is niet zo gemakkelijk om een nieuwe koningin in te voeren als de bijen zwermneigingen hebben. Een nieuwe koningin zal in deze periode niet of zeer moeilijk worden aangenomen.

Rasverschillen: Verschil in ras tussen de koningin en het volk waarin men deze in wil voeren geeft vaak aanleiding tot moeilijkheden. Wanneer de imker bijvoorbeeld een Carnica-koningin wil invoeren in een niet-Carnica volk gaat dit dikwijls met moeilijkheden gepaard. Problemen komen dan niet alleen bij het invoeren voor. Ook als dit is gelukt zien we na 21 dagen, het moment waarop het eerste broed gaat uitlopen, een kritieke fase ontstaan.

Het merken en knippen van een koningin

Het is zeker voor beginnende imkers gemakkelijk wanneer de koninginnen gemerkt zijn. Het zoeken van de

moer is dan niet zo'n tijdrovende bezigheid meer. Door de kleuren van het merkje valt de koningin direct op. Genoemde merken verschillen van kleur naargelang het jaar waarin zij zijn aangebracht: blauw voor de jaren die eindigen op 0 en 5; rood bij 3 en 8; wit bij 1 en 6; groen bij 4 en 9, en geel bij 2 en 7.

Merkapparaten

Om de koningin te merken zijn er speciale apparaatjes in de handel. Deze merkapparaten bestaan uit een kokertje van plexiglas met aan het einde een netje. Er hoort ook een aandruk-stampertje bij dat voorziet in van een zachte met schuimrubber beklede kop. Om de koningin te kunnen merken moet de imker deze in het buisje zien te manoeuvreren. Dit vraagt enige voorzichtigheid en vaak wat geduld. De imker doet er goed aan dit geduld maar op te brengen en de koningin niet met de vingers aan te raken. Dit om naderhand inballen vanwege een vreemde geur te voorkomen. Mocht hij ze ondanks deze wetenschap toch willen pakken, dan kan hij ze het best tussen duim en wijsvinger bij het borststuk aanpakken. Dit om beschadiging van het achterlijf te voorkomen. Als de koningin met het stampertje voorzichtig tegen het netje is gedrukt, brengt de imker met een stomp stukje hout, bijvoorbeeld een lucifer, een klein beetje lijm aan op het borststuk van de koningin. Daarna pakt hij met een andere vochtig gemaakte lucifer het klaarliggende merkplaatje op en bevestigt dit op de lijm. Na enkele seconden is de lijm droog en kan de koningin weer uit haar benarde positie worden bevrijd.

Knippen van de koningin

Het merkbuisje kan ook goede diensten bewijzen aan imkers die hun koninginnen willen knippen. Als een imker boven op de zwermverhinderende maatregelen nog meer zekerheid in zijn methode in wil bouwen, kan hij bij de koningin een tipje van één vleugel afknippen. Een zwerm die afkomt merkt dat de koningin niet is meegekomen. Omdat een geknipte koningin niet meer kan vliegen, zal zij voor de kast neervallen en zich niet bij de zwerm kunnen voegen. Het gevolg zal zijn dat de zwerm weer naar de woning terugkeert. Een ander voordeel is dat de imker gemakkelijker een eventuele stille moerwisseling op zal merken. Door in oneven jaren de linkervleugel te knippen en omgekeerd in even jaren kan de imker gemakkelijker de leeftijd van de moer vaststellen. Dit zeker als hij werkt met moeren die niet ouder zijn dan twee jaar.